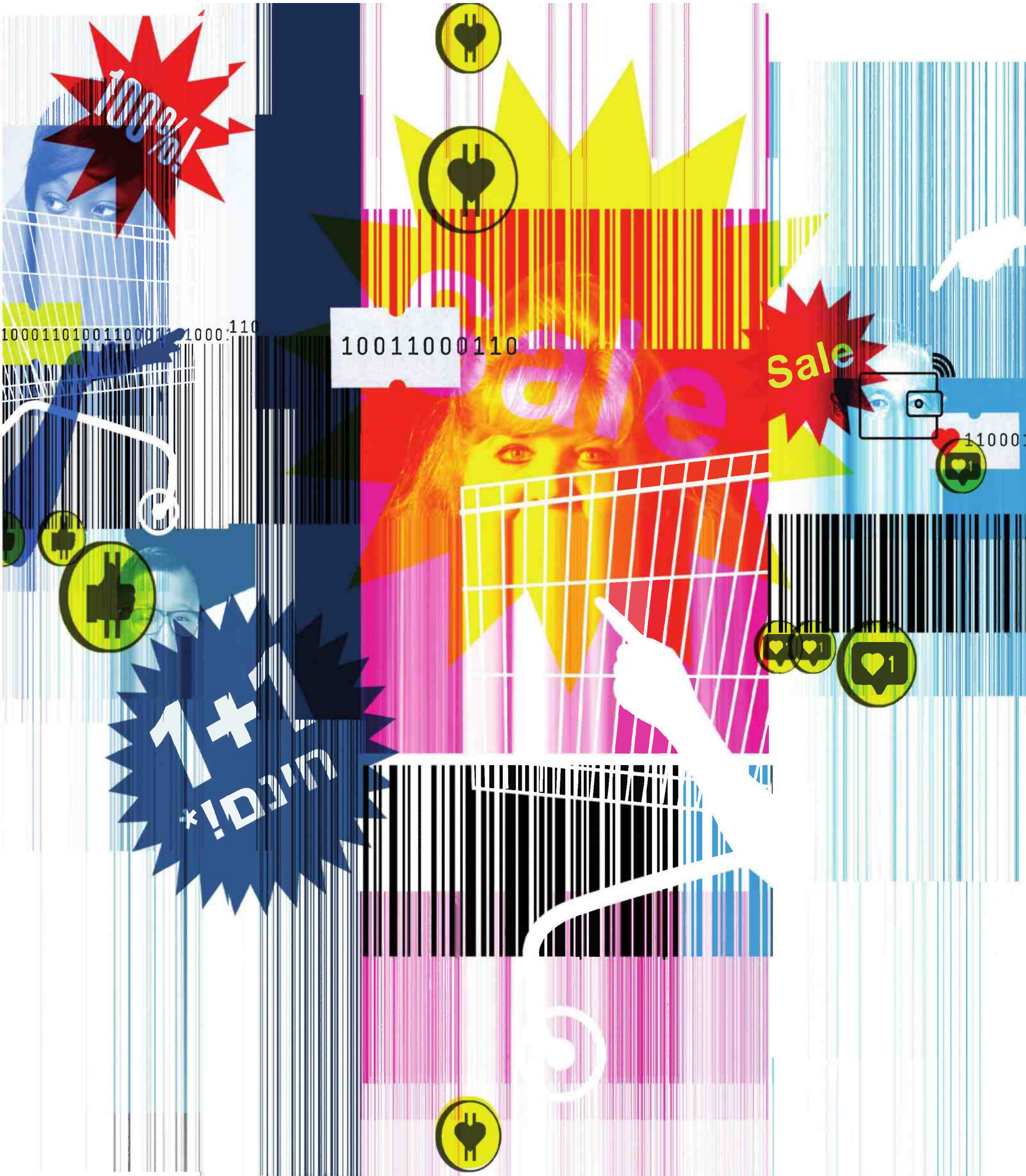

26.99x30.82	1/4	עמוד 26	הארץ - מוסף הארץ	07/05/2021	77193594-5
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

12.78x27.52	2/4	עמוד 27	הארץ - מוסף הארץ	07/05/2021	77193595-6
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

כאן לכל משתמש יש מחיר, וסוחרים בו כמו בביטקוין.
סיפורה של הרשת החברתית החדשה ביטקלאוט
איתי משיח עמוד 26

גיליתי שאני שווה עשרה דולר ו-58 סנט

הרשת החברתית החדשה ביטקלאוט מציעה חידוש שמצית את הדמיון – ומעורר שאט נפש. כאן לכל משתמש מוצמד ערך כספי, ואפשר לסחור בו כמו במטבע. זהו שוק חופשי שבו אנשים הם מוצרים, ולכל אחד באמת יש מחיר

איתי משיח איור: יעל בוגן

החברתית – או מה שנשאר ממנה – לבין כלכ-
לת שוק.

הפלטפורמה, שעלתה לאוויר בסוף מרץ ומ-
שווקת כ"בורסה של אינפלואנסרים", היא כבר
הרבה מעבר לניסוי מזרז ביחסים חברתיים. בר-
שימת המשקיעים שלה נמצאים קרנות הון סיכון
גדולות ומכוססות כמו Sequoia ו-Social
Capital ומשקיעים רציניים כמו מייסד Reddit
אלכסיס אוהניאן. יחד עם המשתמשים שכבר
הצטרפו ורכשו מטבעות הם הזרימו כבר לפחות
220 מיליון דולר לארנקי ביטקלאוט. בעמק
הסיליקון כבר נשמעות הערכות שווי של מי-
ליארד דולר, וכל זאת מקץ כמה שבועות בלבד.

כפועל ביטקלאוט נראית בדיוק כמו טוויטר,
רק עם גופן קצת שונה וממשק קצת מקרטע.
כשיוצרים פרופיל חדש נוצר גם מטבע שערכו
דולר או שניים. ככל שיש למטבע יותר קונים,
ערכו עולה על פי נוסחה קבועה מראש. עם כל
קנייה, בעל הפרופיל מקבל אחוז מההשקעה.
כשהמטבע נמכר – ערכו של בעל הפרופיל יורד.
ברוכים הבאים לשוק החופשי.

להשקה של ביטקלאוט נוסף תרגיל שיווקי
מבריק שעורר ביקורת רבה. מפתחי הרשת הע-
תיקו את 15,000 הפרופילים המצליחים ביותר
בטוויטר ופתחו עבורם – ללא ידיעתם וללא
הסכמתם – פרופיל ביטקלאוט. אם האנשים
שנבחרו מעוניינים לקבל שליטה על הפרופיל
החדש שלהם, כל שעליהם לעשות הוא לציין
על כך למיליוני עוקביהם. ויש להם סיבה טובה
לעשות זאת: למטבע שלהם, שכינתיים נסחר
בשוק של ביטקלאוט מאחורי גבם, יש שווי שוק

"אני חושב שהיא קנייה מעולה. היא הולכת
לעבור, פלוס יש לה יותר מ-600,000 עוקבים
באינסטגרם."

"לואיס ב-10,700 דולר עכשיו, אתם חושבים
שהוא יעלה שוב?"
"שנשקיע בפטר? אני חושב שהוא יגיע
לאלפייה!"

לא, אלה לא דיאלוגים מתוך סדרה עתידנית,
אלא הודעות מתוך שיחות שמתקיימות בימים
אלה בערוצי הווטסאפ והטלגרם של משתמשי
ביטקלאוט. וכן, הם מדברים על אנשים, ועל הע-
רך הכספי שלהם. ביטקלאוט, יש אומרים, היא
הדבר הבא בעולם הקריפטו. הרעיון פשוט: שי-
לוב של מטבע דיגיטלי ורשת חברתית. כל מש-
תמש הוא גם מטבע, והערך שלו מופיע תמיד
בצמוד לשמו. אפשר לקנות אמן צעיר ולקוות
שיתפרסם, אפשר לתמוך בתוכן מעניין בדולר
במקום בלייק, ואפשר לציין, לצבור עוקבים ומ-
שקיעים ולהרוויח על זה כסף. התגובות מתחת
לפוסטים מוצגות מהפרופיל ה"שווה" לפרופיל
ה"זול". אני, מתברר, שווה עשרה דולר ו-58 סנט.
המטבעות האלו הם "סוג חדש של נכס שק-
שור למוניטין של אדם, ולא לחברה או למוצר",
מסבירים באתר של ביטקלאוט. היומים מצפים
שבסופו של דבר ערך המטבע של אדם ישתנה
גם בהתאם לפעולותיו בעולם האמיתי. הישג
אישי? עליות שערים. התבטאות גוענית? המניה
צונחת. כשמשתמש משתף תוכן של אדם שהוא
מושקע בו, הוא באותו הזמן מפרסם אותו, מעלה
את ערך המטבע שלו וגם גורף רווחים באופן
אישי, כסימביוזה מוחלטת בין האינטראקציה

21.27x28.04	3/4	עמוד 28	הארץ - מוסף הארץ	07/05/2021	77193596-7
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

משה חוגג \$11,187

גל גדות \$848

רובי ריבלין \$272

פול פוגבה \$3,616

מפתחי הרשת העתיקו את 15,000 הפרופילים המצליחים ביותר בטוויטר ופתחו להם ללא ידיעתם פרופיל ביטקלאוט, כדי לפתות אותם להצטרף. חלקם אכן עשו זאת, אבל הגביע הקדוש, המיליארדר אילון מאסק, עדיין בחוץ

בחזרה, או במילים אחרות, לממש את הרווחים. עובדה זו הופכת את ביטקלאוט לפחות בשלב זה לדרך ללא מוצא, ואכן 220 מיליון דולר כבר נלכדו בפלטפורמה והם הולכים ונצברים בחשך בון הביטקוין שלה.

"לדעתי זו סתם הונאת פונוי מיושנת", אומר רת איימי קסטור, עיתונאית אמריקאית שמתמחה בעולם הקריפטו ובהונאות פינגסיות. "אנשים חושבים שהם הולכים לעשות כסף קל, אבל הם לא רואים את התמונה הגדולה ואת הסיכונים. משקיעי הון-סיכון מטילים את חתם כדי לפתות כמה שיותר כסף לתוך המערכת כך שהם יוכלו לצאת ברווח". מבחינה חוקית, היא מוסיפה, הם כנראה לא יהיו אלו שיסתבכו אם הרגולטור יחליט להתערב. "מפני שהם לא המייסדים של הפרויקט הזה, אלא ידי יהלום".

ידי יהלום (diamondhands) הוא היום האנונימי לכאורה שעומד מאחורי ביטקלאוט. השימוש בפסאודונים הוא מחווה לסאטושי נקא-מוטו, ממציא הביטקוין האלמוני שנעלם ב-2010 כדי לאפשר להמצאתו חיים עצמאיים משלה והותיר מאחוריו את אחת התעלומות הגדולות של זמננו. אלא שזהותו האמיתית של ממציא בייטקלאוט היא סוד גלוי בקהילת הקריפטו. מדובר בנאדר אל-נאג'י, עובד גוגל לשעבר בן 29, שנכנס לפני שנתיים לרשימת היוזמים הצעירים

הדומיננטיות לעולם שבו לצרכנים יש אלפי אפשרויות לבחור מהן... מעולם שבו המידע הוא משאב בבעלות פרטית שמאוחסן תחת אבטחה כבדה לעולם שבו מידע הוא יותר כמו שירות נגיש לכולם, שכל אחד יכול לבנות עליו".

לביזור הזה, כמו לכל דבר (ולכל אדם), יש גם מחירה כשאין רגולציה יש חופש מוחלט למשתמשים: לא עוד דיווח על פוסט פוגעני, הסתה, תוכן אלים וכו', לא עוד מסנני תוכן שמרחיקים סרטונים של דאעש. בביטקלאוט הכל מותר. אתרים שייקמו על גביו רשתות חברתיות נגזרות יוכלו, אם ירצו בכך, לסנן את התוכן כאוות נפשם.

אחד האנשים המשפיעים ביותר בעולם האינטרנט על פי מגזין "פורבס", מייקל ארינגטון (4,576 דולר), שהשקיע בביטקלאוט עוד לפני ההשקה, אמר בראיון שיש תשוקה עזה לפלטפורמה "עמידה לצנזורה", שבה משתמשים לא ייעשו על הבעת עמדות בלתי-קונבנציונליות. הוא אמנם הצביע לביידן, ציין, אך למרות זאת המוכנות של טוויטר לבעוט החוצה דמויות ימניות שנויות במחלוקת ויעוצה אותן.

מאז עלייתה לאוויר ספגה הרשת ביקורות קשות בקהילת הקריפטו. מגיבים רבים הצביעו על העובדה שאפשר להמיר ביטקוין לביטקוין לאוט, אבל אין דרך פשוטה להמיר אותם

משלו – ולהם שמורים אחוים. לידיעת הקורא בנימין נתניהו (שווי מטבע 499 דולר) – 15,000 דולר ממתניהם לך בקבלה.

מפורסמים רבים שזכו לפרופיל אישי חדש, כולל תמונה ותיאור שהועתקו מטוויטה, לא הוטרדו מכך במיוחד. קשה לדמיין שרובי ריבלין (272 דולר) יקים על כך מהומה. אבל אחרים כבר דרשו את הסרת הפרופיל בצירוף מכתבי אזהרה שעשו כותרות. נראה שהמפתחים לקחו את הפרובוקציה השיווקית בחשבון – הם פתחו פרופיל כזה גם להסטר פירס, פקידה בכירה בוועדה לניירות ערך ובורסות של ארה"ב, אותה ועדה שאיתה ביטקלאוט עלולה להסתבך במוקדם או במאוחר.

אחרים בחרו פשוט להצטרף, ובהם אפשר למצוא לא רק אנשי קריפטו מעמק הסיליקון. פמלה אנדרסון (6,987 דולר), אשטון קוצ'יר (7,596 דולר), הכדורגלן פול פוגבה (3,616 דולר) והזאב מוול סטריט ג'ורדן בלפורט (7,194 דולר) כבר נסחרים ומפיקים תשואות. אבל הגביע הקדוש של הרשת, אילון מאסק (65,104 דולר), שלציוציו חורצי הגורלות מייחלת הקהילה יותר מכל, עדיין בחוץ.

הרעיון הפשוט של שילוב בין רשת חברתית ומטבע דיגיטלי הוא פתח לאינספור חידושים מרתקים שיכולים להצית את הדמיון – או לעורר שאת נפש. חלקם כבר מתחילים לקרום עור וגידים בקהילת המפתחים הגדולה והפעלתנית שהתפתחה סביב ביטקלאוט. אתרים שמציגים תנודות בערכם של המשתמשים, חברות שמאפשרות ליוצרים לשלם דיביינדים למחזיקי המטבע שלהם, פורומים שמאפשרים למשתמשים להגביל את הכניסה למחזיקי המטבע שלהם בלבד, בוטים-משקיעים ועוד ועוד.

ביטקלאוט בנויה על טכנולוגיית הבלוקצ'יין, שמשמעותה ביזור מוחלט של המידע. בעולם המטבעות הדיגיטליים הטכנולוגיה הזאת מאפשרת לעקוף את הצורך בגוף מרכזי, בנק לצורך העניין, שיתעד את התעבורה וימנע עסקאות לא כשרות. במקום שרתים מרכזיים במרתפי הבנקים המרכזיים של המדינות השונות, ספר החשבונות זמין לכולם – ללא שדות המוטבים – ועותקים שלו נשלמים על גבי מחשב האישי של כל מי שמעוניין בכך. היסטוריית העסקאות נגישה לכולם, קיימת לעולם ואיננה ניתנת לשינוי. עכשיו החליפו את המילה "עסקאות" בפוסטים, לייקים ועוקבים.

neilstrauss (\$6,615.80)

"שאלת היום: אם חבר משקיע במטבע שלך, ומחליט להסיר את ההשקעה שלו כי הוא רוצה להשקיע במטבע של מישהו אחר, מה התגובה שלך?"

WallStBets (\$223.14)

"כיצום זה ביזנס"

"בניגוד לפייסבוק ולטוויטר, ביטקלאוט שומרת את כל המידע בבלוקצ'יין ציבורי, מס' ביר פרק "החזון" של האתה. כל מי שרוצה יכול להתחבר למסד הנתונים המבוזר הזה, לקרוא ממנו ואף להשתמש בו כדי ליצור אפליקציה משלו עם פיד בעיצוב אישי: פיד פוליטי בעברית, רית, פיד מסונן עם תוכן שמותאם לילדים, פיד לתמונות בלבד. האפשרויות בלתי-מוגבלות. "אנחנו מאמינים שזה יעביר אותנו מהר מעולם שבו קומץ נפילים שולטים ברשתות

21.61x28.3	4/4	29	עמוד	הארץ - מוסף הארץ	07/05/2021	77193597-8
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260						

עמיחי המבורגר, ראש המרכז לחקר הפסיכולוגיה גיה של האינטרנט במרכז הבינתחומי בהרצליה. "יש פה כביכול את הערך הזה של השווינויות, שהיא מרכיב מאוד חשוב בהצלחה של האינטרנט". נט, כאילו שכל אחד יכול להפוך להיות כוכב". אבל למעשה, הוא מוסיף, זוהי רק "הזרקה של סוכר". כשהאינטראקציה החברתית מכומתת, כשחברות ואינטימיות הופכים ללייקים – ועכ" שיו גם לדולרים – מה שמחלחל הוא אובדן האותנטיות ומה שנוצר לבסוף הוא בדידות קיומית.

עמיחי המבורגר לא מתרשם מהטיעונים על ההזדמנויות הרבות שהרשת מאפשרת לאנשים לקדם תוכן ולהרוויח כסף ממימוש עצמי. "אפ" שר למצוא היבטים חיוביים", הוא אומר. "אנשים לפעמים מסבירים לי שמשחקי מחשב אלימים גם מלמדים קואורדינציה וחשיבה מרחבית. אין ספק שאפשר למצוא היבטים כאלה. אבל אני חושב שמדובר ברשת חברתית שמרחיקה את האדם מרווחה פסיכולוגית. זה הופך את כולנו לכלכלנים וליחצנים ומבחינה פסיכולוגית זה מדלדל אותנו".

אנדי ארטס (16,918 דולר), משקיע מקרן ההון סיכון Social Capital ומהדמויות המובילות ברשת הביטקלאוט, התייחס לשאלה הנפ" שית בדיון שהתפתח בנושא בטוויטר. "ביטקלאוט היא בסיס. מסד נתונים", כתב. "גם אמבולנסים וגם נהגים שיכורים משתמשים בכ" ביישים. הטכנולוגיה איננה מרושעת באופן אינהרנטי ואנחנו לא חסרי אונים כקהילה לעצב את תוצאותיה. אני טוען שבועולם מבוור יש לנו יותר יכולת פעולה עצמאית בעיצוב העתיד מא" שר מערכות ריכוזיות".

גם טיעונים מסוג זה לא מרשימים את עמיחי המבורגר. "כשהתחלתי לחקור את כל הנושא של טכנולוגיה, ואני במגרש הזה כבר 20 שנה, האמנתי שטכנולוגיות הן ניטרליות והכל תלוי במה אתה עושה עם הטכנולוגיה", הוא אומר. "אבל אני כבר מזמן לא מאמין בזה. יש טכנולוגיות גיות ניטרליות, אבל יש הרבה שבנויות כדי לג" רום להתמכרות. הן עובדות על מוטיבים פסיכולוגיים שלייליים שקיימים אצלנו".

המשתמשים, בינתיים, מוטרדים פחות. ג'וליה (1,153 דולר), מפיקת מוזיקה ממוסקבה, מאמינה שזו הרשת החברתית של העתיד. היא לא השקיעה כסף, אבל כבר רואה שהרשת מביאה לה עוקבים חדשים גם באינסטגרם. "כר" לם מתייחסים לזה כמו אל משחק, ועל יחסים אמיתיים זה לא משפיע בכלל", היא אומרת. "אני מרגישה אחריות אישית לכל המטבעות שלי. זה מצחיק".

בלסינה טריאדה (10.14 דולר), מעצבת אופ" נה מבואנוס איירס, הצטרפה כי האמינה שיש כאן הזדמנות לאמנים. בשבילה זו יותר רשת חברתית, וגם קצת משחק, משהו שכדאי לנסות, היא אומרת משיחת וידיאו. עד כה השקיעה 14 דולה. "לא מזמן המטבע שלי עלה ב-6 דולר והייתי כזה... וואה, וואה! והתרגשתי, כי אני קצת ככה, מתרגשת קצת מכל דבר". על העניין של תווית המחיר לא באמת חשבה. "זה כאילו שהמרנו את הלייקים של אינסטגרם במחיה בש" ביילי זה לא מאוד שונה. אבל זה קצת מוזר שזה האישיות שלך שיש לה את הערך ולא העבודה שאתה עושה".

דונאלד טראמפ \$9,986

פמלה אנדרסון \$6,987

בנימין נתניהו \$499

צילומים: חיים צח / לעין, יונתן בלוס, NYT, Elizabeth Weinberg, Emily Berl / AFP, Andrew Caballero-Reynolds / AFP, Phil Noble, Ammar Awad, Joe Skipper / רויטרס

לחלוטין, אך שמות המוטבים לא ניתנים לזיהוי. ביטקלאוט נכנסת לעולם הזה כפיל בחנות חר- סינה. למשל משה חוגג (11,187 דולר), הבעלים של בית"ר ירושלים, איש עסקים כוכב קריפטו ושחקן פעיל ברשת הביטקלאוט. כמה חיפושיים פשוטים בכלוקצ'יין מאפשרים לשחזר את כל פעולותיו ברשת. ניתן לראות שבשבוע שסביב השקת ביטקלאוט רכש מטבעות בשווי כשני מ" ליון שקל בחמש עסקאות שונות. כיוון שחוגג קנה את מטבעות הביטקלאוט שלו במטבעות ב" טקוין, ניתן לזהות אותו גם בכלוקצ'יין של ב"ט קוין ולהתחקות אחר פעולות נוספות שלו שלא נוגעות לביטקלאוט כלל.

חוגג לא מוטרד. "אני יודע, רואים הכל. אני מעריך שיש דברים שהם ישנו ויצפינו בהמשך. ברור לי שאני חלק מקהילה ניסיונית, ויש בעיות עוד יותר חמורות מהבעיה הזאת. אבל אני אניד לך מה מטריד הרבה יותר, וזה שט" וויטר ופייסבוק חוסמים נשיא אמריקאי מכהן ולא מאפשרים לו לתקשר עם ההמונים. אני לא נכנס לתוכן דבריו בכלל, רק ליכולת המבהילה בעיניי של מנכ"לים של חברות הייטק לקבוע את מי אני שומע ואת מי לא. אני לא רוצה מל" כים, גם אם זה מלך טוב. כי מחר יכול להיות הרבה יותר מזה שרואים למי כתבתי הודעה בביטקלאוט".

Silane_Moon (\$6.22)

"אני כל כך מתרגשת מהרשת החברתית הזאת! יוצא שכל אחד עכשיו ליטרלי שווה משהו"

הרעיון הדיסטופי של הצמדת ערך כספי לבני אדם מעלה שאלות קשות גם לגבי השפעת הבר" רסה הזאת על המשתתפים עצמם. "אין לי ספק שזה רעיון גאוני", אומר פרופ' יאיר

שישנו את העולם של מגזין "פורבס". ב-2018 הקים חברה שאפתנית לא פחות בתחום הקריפי" טו, גייס 135 מיליון דולר וסגר אותה תוך כמה חודשים לאחר שהרגולטור האמריקאי הצביע על בעיות. הוא החזיר למשקיעים את רוב כספם. חלקם, אגב, חזרו להשקיע בפרויקט הנוכחי שלו.

נורות האזהרה סביב ביטקלאוט אינן קשורות רק לפרופילים שנפתחו ללא רשות או למאות המיליונים הלכודים בארנק. סביב היוזמה יש הרבה שאלות פתוחות, וכראוי לפלטפורמה ששואפת ללא פחות ממהפכה, גם שאלות פילור" סופיות הופכות לפרקטיות. למשל, כיצד נוצר ערך יש מאין?

הביטקוין התפתח בשנותיו הראשונות בזחי" לה וחלפה יותר משנה עד שבוצעה בו העסקה הראשונה (שתי פיצות תמורת 10,000 ביטקוין, או בימינו 1.8 מיליארד שקל), אבל ביטקלאוט קמה בסערה. בפעולה המתועדת הראשונה נוצרו לא פחות מ-8 מיליון מטבעות שחולקו ל-482 חשבונות נבחרים. מאחר שעל פי היוזמים מספר המטבעות הכולל צפוי להיות נמוך מ-20 מיליון, חולקו למעשה 40% מהמטבעות כבר ביזמו הראשון של הפרויקט.

בין הזוכים המאושרים אפשר למצוא מפת" חים, משקיעים ושלל פרופילים אנונימיים. בה" משך הועבר חלק ניכר מהמטבעות האלו לחשבונות של המפורסמים שהועתקו מטוויטר ובכך נוצר עכורם – יש מאין – שווי שוק מפ" תה. זה ההסבר לערכם הפיקטיבי של חשבונות רבים, ערך שנוצר ככל הנראה באמצעות נוסחה שמשקללת את מספר העוקבים בטוויטר.

ויש גם את עניין הפרטיות, זו היתה ערך מר" כזו עבור אבותיו הרחוקים של הבלוקצ'יין. בגר" סתו הקלאסית, העסקאות אמנם גלויות